

MOTOVUN FILM FESTIVAL – projekcije na trgu (gore); Propeler Motovuna (dolje)

277 m nadm. vis.); 531 st. (2001), sjedište općine. Ubraja se među najočuvanije istarske srednjovj. urbane cjeline. Jezgra naselja smještena je visoko na čunjastoj uzvisini iznad okolnoga područja, s podgrađem na južnoj padini (Borgo) i novijim predgrađem na njegovu ist. hrptu (Gradisiol), te novim (XIX. st.) naseljem (Kanal, tal. Laco) u podnožju uzvisine, duž županijske prometnice

Karobjba–dolina Mirne. Do poč. XX. st. imao je gotovo dvostruki broj stanovnika nego što ga ima danas. Stanovnici se bave poljodjelstvom, stočarstvom i vinogradarstvom (veliki nasadi vinove loze: teran, pinot, malvazija) i proizvodnjom vina (podrumi). Sjedište malih poduzetničkih tvrtki, hotela (Kaštel); u novije vrijeme mjesto održavanja međunarodnoga film. festivala (→ Motovun Film Festival) i likovnih priredaba; sjedište Međunarodnoga centra za hrvatska sveučilišta u Istri. M. se razvio na uzvisini, na mjestu prapov. gradine, te na nekoliko susjednih bežuljaka (Šublenta). Prostor oko Motovuna je bio naseljen i u ant. doba, kad se nalazio na rubu parentinskog agera (nalazi ulomaka ant. natpisa u Motovunu i Brkaču, izloženi u lapidariju u kuli). Kao sjedište feud. posjeda počinje se razvijati od VIII. st., a prvi se put spominje u listini Rižanske skupštine 804. Dio prihoda pripadao je porečkom biskupu, odnosno akvilejskom patrijarhu, a oni su feud u XII. st. prepustili grofovima Goričkim. Od sred. XIII. st. imao je podestata kojega je patrijarh potvrđivao. Nastojeći se osloboditi njegove svjetovne vlasti, M. je 1278. došao pod vlast Venecije; nakon toga nastalo je nemirno razdoblje obilježeno sukobima dviju stranaka do kraja XIII. st. Do XVIII. st. bio je važna točka u mlet. dijelu Istre, između ostaloga i zbog nadzora nad Motovunskom šumom. Poslije II. svj. rata iselio se veliki dio stanovnika, a grad je zapušten; 1970-ih započela je obnova spomenika i stambenih kuća i turistička valorizacija, te je danas važno središte toga dijela Istre. Jezgra grada opasana je obrambenim zidinama iz XIII–XIV. st., koje leže na starijim temeljima, a i poslije su obnavljani. S unutrašnje su strane ojačani nizom šiljastolučnih niša, a na istaknutim točkama imaju obrambene kule četverokutne osnove. Zidinama danas vodi šetnica oko najviše razine grada, unutar koje je nekoliko romaničkih i got. kuća. Na gl. trgu je renesansna palača-kaštel, više puta pregrađivana od XVI. do XIX. st.; gradska palača s ostatcima romaničkih prozora iz XIII. st., kasnorenesansna župna crkva sv. Stjepana (1580–1614), s odvojenim zvonikom iz XIII. st. koji ima nazubljeni prsobran na ravnome vrhu. U crkvi je mnoštvo umjetničkih djela (mramorni kipovi F. Bonazze, stropne slikarije iz XVIII. st., orgulje G. Calida, srebrno posuđe i dr.). Ispod gl. trga je spremište javne vodospreme. Gl. prilaznim putom do jezgre naselja dolazi se kroz dvojica gradska vrata (XIV–XVII. st.); u vanjskima, u kojima je smješten lapidarij antičkih i srednjovj. natpisa i reljefa, te

unutrašnjim vratima ranogotičkih obilježja. Na zap. kraju trga između vanjskih i unutrašnjih vrata nalazi se loža, otvorena s triju strana stupovima. Podgrađe je također bilo utvrđeno, ali bedemi su očuvani samo u tragovima. U Motovunu su još četiri crkve: Blažene Djevice Marije dei Servi (izgrađena 1584), sv. Ivana Krsitelja i Blažene Djevice Marije od Vratiju (sagrađena 1521), sv. Antuna Padovanskoga (prije Sv. Ciprijan, XV. st.), sv. Margarete na gornjem groblju. Uz M. je vezana i legenda o divu Velom Joži, po kojoj je pripovijetku napisao Vladimir Nazor.

LIT: L. Morteani, Storia di Montona, Trieste 1895; L. Foscan, I castelli medioevali dell'Istria, Trieste 1992; D. Alberi, Istria, storia, arte, cultura, Trieste 1997; A. Mohorovićić, Utvrđeni gradovi i kašteli sjevernog Jadrana, Rijeka 1997. R.

Motovun film festival (MFF), međunarodni festival posvećen inovativnim, svježim i snažnim filmovima nastalim u malim kinematografijama i nezavisnim produkcijama. Osnovani su ga 1999. Rajko Grlić, Boris T. Matić, Mike Downey i Igor Mirković (koji su prije toga bili sudionici Imaginarne filmske akademije, svojevrsne ljetne filmske škole u Grožnjanu), a Održava se u Motovunu svake godine krajem srpnja i početkom kolovoza. Projekcije se odvijaju u obnovljenom motovunskom kinu i na trgu pred crkvom te na još nekoliko improviziranih lokacija (školsko igralište, hotelska terasa, Kanal, gradske zidine i dr.). Prvi festival održavao se 10–15. VIII. 1999., a bio je zamišljen kao smotra bez nagrada. U nazočnosti oko 8000 posjetitelja prikazano je 38 filmova iz desetak zemalja. Od 2000. najboljem filmu prema odluci tročlanog međunarodnoga žirija dodjeljuje se nagrada Propeler Motovuna. Te je godine nagradu dobio film *Billy Elliot* (Stephen Daldry). Festival ima i selekciju kratkih filmova Motovun on Line, koja se može vidjeti i preko Interneta. Na drugom festivalu prikazano je 70 filmova iz 15 zemalja, a nagradu za najbolji film dobio je *The Last resort* (Pawel Pawlikovsky). Nagradu od 2001. dodjeljuje žiri mladih film. profesionalaca. Svoju nagradu od 2001. dodjeljuje i Fédération Internationale de la Presse Cinématographique (FIPRESCI), najstarija i najuglednija udruga filmskih kritičara. Nagrada Od A do A, za najbolji film nastao u regiji od Albanije do Austrije, novčana je nagrada kojom se potiče distribucija filmova. Gl. nagradu 2002. dobio je film *Bloody Sunday* (Paul Greengrass), 2003. *Punch-Drunk Love* (Paul Thomas Anderson), a 2004. *Ae Fond Kiss* (Ken Loach). Prvi direktor festivala bio je Boris T. Matić, a od 2003. to je Olinka Vištica. Umjetnički je direktor Rajko Grlić. Zahvaljujući neformalnu karakteru, intenzivnim događajima i kvalitetnu odabiru filmova festival je od početka privlačio veliku pozornost stručne i široke javnosti, te se o njemu u dnevnom i periodičnom tisku opširno pisalo. R.

Motovunska šuma, područje obraslo starim listopadnim drvećem, koje se pruža dolinom rijeke Mirne (od Istarskih toplica sv. Stjepana do crkvice sv. Petra zapadno od Livada) te dolinom rječice Botonege (od njena utoka u Mirnu do zaseoka Ščulaca podno brda Brega). Premda ne sadrži nijednu drvenastu ili zeljastu vrstu koja bi bila svojstvena samo njoj, prirodna je posebnost Istre, ali i čitavoga hrv. priobalja. Razvijena je na tlima nastalima na naplavinama uz rijeke Mirnu i Botonegu, koja se odlikuju visokom razinom podzemnih voda i povremenim poplavama, osobito u jesen i proljeće. Motovunskoj šumi obilježje prirodne rijetkosti daje hrast lužnjak (*Quercus robur*), vrsta karakteristična za nizinske krajeve kopnenih dijelova Hrvatske, gdje obrasta velike površine i tvori gospodarski vrlo vrijedne i po drvu poznate slavonske šume. Stablo hrasta postiže znatnu visinu i debljinu, a njegovo je drvo vrlo cijenjeno u stolarstvu, građevinarstvu, brodogradnji, bačvarstvu i dr. Uz njega se, u zavisnosti od staništa, s većom ili manjom obilnošću pojavljuje još nekoliko drvenastih vrsta, kao što su nizinski jasen (*Fraxinus angustifolia*), nizinski brijest (*Ulmus minor*), suri grab